



PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0120

Význam právních předpisů EU týkajících se znásilnění definovaného absencí souhlasu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. dubna 2026 o významu právních předpisů EU týkajících se znásilnění definovaného absencí souhlasu (2025/2040(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii, na články 8, 10 a 19 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a na čl. 83 odst. 1 a čl. 82 odst. 2 SFEU, které se zabývají vzájemným uznáváním rozsudků a policejní a justiční spoluprací,
- s ohledem na čl. 83 odst. 1 SFEU, který Parlamentu a Radě umožňuje stanovit minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v oblastech mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem, včetně genderově podmíněného násilí,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, zejména na její článek 21, který zakazuje diskriminaci, článek 45, v němž je zakotveno právo na volný pohyb, a článek 47, který stanoví právo na spravedlivý proces,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí (Istanbulská úmluva), kterou EU ratifikovala v roce 2023, zejména na článek 36 této úmluvy, který požaduje, aby byly akty sexuální povahy vykonané přes nesouhlas klasifikovány jako trestné, a na monitorovací zprávy expertní skupiny pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí,
- s ohledem na články 21 a 3 Listiny základních práv Evropské unie a na článek 2 Smlouvy o Evropské unii, který stanoví, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou Unie, jež má být začleňována do všech opatření a programů,
- s ohledem na druhou souhrnnou zprávu o činnosti expertní skupiny pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí zveřejněnou v dubnu 2021,

- s ohledem na doporučení Výboru ministrů Rady Evropy REC(2002)5 ze dne 30. dubna 2002 o ochraně žen před násilím, v němž se členské státy Rady Evropy vyzývají, aby trestaly jakýkoli sexuální akt spáchaný na osobách, které s ním nesouhlasí, a to i v případech, že neprojeví odpor,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV² („směrnice o právech obětí“), která poskytuje rámec pro spravedlnost zaměřenou na oběti, a to i v případech sexuálního násilí,
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti materiálům pohlavního zneužívání dětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV (COM(2024)0060), který Komise předložila dne 6. února 2024 a který obsahuje definici aktu provedeného, aniž k němu byl dán souhlas, a na postoj Parlamentu k tomuto návrhu ze dne 17. června 2025³,
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. září 2021 obsahující doporučení Komise o určení genderově podmíněného násilí jako nové oblasti trestné činnosti uvedené v čl. 83 odst. 1 SFEU⁴,
- s ohledem na strategii EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, která požaduje posílení ochrany proti genderově podmíněnému násilí a komplexní sexuální výchovu podporující povědomí o souhlasu,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. února 2023 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Evropské unie, Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí⁵,
- s ohledem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ze dne 4. prosince 2003 ve věci M.C. proti Bulharsku (stížnost č. 39272/98), v němž ESLP stanovil pozitivní povinnost států přijmout trestněprávní předpisy pro účinné vyšetřování a trestání znásilnění, objasnil, že požadavek na prokázání fyzického odporu představuje

¹ Úř. věst. L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>.

² Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj>.

³ Přijaté texty, P10 TA(2025)0116.

⁴ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 88.

⁵ Úř. věst. C 283, 11.8.2023, s. 149.

riziko, že některé druhy znásilnění zůstanou nepotrestány, a rozhodl, že články 3 a 8 Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP) vyžadují postih a účinné stíhání jakéhokoli nekonsenzuálního sexuálního aktu, a to i v případě, že nedošlo k fyzickému odporu,

- s ohledem na rozsudek ESLP ze dne 27. května 2021 ve věci J. L. proti Itálii (stížnost č. 5671/16), v němž ESLP konstatoval, že spoléhání se na stereotypy a obviňování obětí během soudních řízení o znásilnění představuje porušení práva na respektování soukromého života podle článku 8 EÚLP,
- s ohledem na Yogyakartaťské zásady přijaté v listopadu 2006 a na Yogyakartaťské zásady plus 10, které byly přijaty v listopadu 2017,
- s ohledem na průzkumy a zprávy vypracované Agenturou EU pro základní práva (FRA) a Evropským institutem pro rovnost žen a mužů (EIGE), jako je průzkum z roku 2014 o násilí páchaném na ženách, a zejména průzkum z roku 2024 o genderově podmíněném násilí v EU, podle něhož 17,2 % žen v členských státech EU zažilo sexuální násilí⁶, a na zprávu z roku 2024 o LGBTIQ+ osobách v Evropě,
- s ohledem na zprávu agentury FRA ze dne 10. června 2025 nazvanou „Zpráva o základních právech – 2025“, zejména na stanovisko agentury FRA č. 2 o účinné ochraně žen, které se staly oběťmi násilí⁷,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,
- s ohledem na prohlášení OSN ze dne 15. září 1995 s názvem „Pekingská deklarace a akční platforma“ a na výsledky hodnotících konferencí této deklarace,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1979 a na obecné doporučení Výboru OSN pro odstranění diskriminace žen č. 35 (2017) o genderově podmíněném násilí páchaném na ženách ze dne 26. července 2017,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030, zásadu „nikoho neopomíjet“, která je v ní zakotvena, a zejména na cíle udržitelného rozvoje č. 3, 4, 5, 10 a 16,
- s ohledem na sdělení Výboru OSN pro odstranění diskriminace žen č. 34/2011 ze dne 21. února 2014, v němž se státy naléhavě vyzývají, aby revidovaly právní předpisy týkající se znásilnění a odstranily

⁶ FRA, EIGE, Eurostat (2024), *EU gender-based violence survey – Key results: Experiences of women in the EU-27*, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2024, s.14.

⁷ FRA, *Zpráva o základních právech – 2025*, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2025, s.77.

požadavky na použití síly nebo důkaz penetrace a za podstatu trestného činu označily absenci souhlasu,

- s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu, zejména na čl. 7 odst. 1 písm. g) statutu, který uznává znásilnění a jiné formy sexuálního násilí jako zločiny proti lidskosti, pokud jsou spáchány v rámci rozsáhlého nebo systematického útoku namířeného proti jakémukoli civilnímu obyvatelstvu,
 - s ohledem na zprávu zvláštní zpravodajky pro násilí páchané na ženách, jeho příčiny a důsledky ze dne 19. dubna 2021 nazvanou „Znásilnění jako závažné, systematické a rozsáhlé porušování lidských práv, trestný čin a projev genderově podmíněného násilí páchaného na ženách a dívkách a jeho prevence“, která byla předložena na 47. zasedání Rady OSN pro lidská práva, a na doprovodný rámec pro legislativu týkající se znásilnění,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na společná jednání Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví podle článku 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A10-0047/2026),
- A. vzhledem k tomu, že činy sexuálního násilí jsou podle mezinárodního práva v oblasti lidských práv trestné jak v době války, tak v době míru; vzhledem k tomu, že v kontextu mezinárodního humanitárního práva i mezinárodního trestního práva je znásilnění považováno za potenciální válečný zločin, zločin proti lidskosti nebo čin přispívající ke genocidě, pokud jsou přítomny další nezbytné prvky těchto trestných činů; vzhledem k tomu, že tato klasifikace je formulována v Římském statutu Mezinárodního trestního soudu (článek 8) a v Ženevských úmluvách z roku 1949 a dodatkových protokolech; vzhledem k tomu, že právní výklad znásilnění jako válečného zločinu podle Mezinárodního trestního soudu zahrnuje absenci souhlasu coby rozhodující prvek;
- B. vzhledem k tomu, že podle ESLP definice založené na použití síly jako hlavního znaku trestného činu neposkytují obětem sexuálního násilí dostatečnou ochranu a ohrožují účinnou ochranu sexuální autonomie jednotlivce;
- C. vzhledem k tomu, že znásilnění je porušením řady lidských práv, mimo jiné práva na tělesnou integritu, práva na samostatnost a sexuální autonomii, práva na soukromí, práva na nejvyšší dosažitelnou úroveň fyzického a duševního zdraví, práva žen na rovnost před zákonem a práva na ochranu před násilím, diskriminací, mučením a jiným krutým nebo nelidským zacházením; vzhledem

k tomu, že znásilnění také oběti upírá plné užívání řady dalších lidských práv, jako je například právo na život, důstojnost, tělesnou a duševní integritu, právo na svobodu a osobní bezpečnost, právo na rovnost v rodině a před zákonem bez ohledu na pohlaví a genderovou identitu a právo nebýt diskriminován, mučen a vystaven jinému špatnému zacházení;

- D. vzhledem k tomu, že genderově podmíněné násilí zůstává jedním z nejrozšířenějších a často nedostatečně hlášených případů porušování lidských práv v Evropě a vyžaduje evropskou reakci; vzhledem k tomu, že současný mezinárodní právní rámec v oblasti lidských práv uznává znásilnění jako porušení lidských práv i jako formu genderově podmíněného násilí, které se týká převážně žen a dívek; vzhledem k tomu, že znásilnění je jednou z nejčastějších a nejbrutálnějších forem genderově podmíněného násilí, které narušuje fyzickou, psychickou a sexuální integritu a tělesnou autonomii člověka a má pro oběti závažné a trvalé následky;
- E. vzhledem k tomu, že genderově podmíněné násilí vážně omezuje účast žen a dívek na veřejném životě a jejich přístup ke spravedlnosti, vzdělání a ekonomické nezávislosti, a představuje tak strukturální překážku dosažení skutečné rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že oběti znásilnění mají závažné a dlouhodobé následky, včetně sociálních a ekonomických důsledků, jako je ztráta zaměstnání, finanční závislost, nestabilita bydlení a snížená účast na vzdělávání nebo na pracovišti, které prohlubují dopady násilí a posilují nerovnost mezi muži a ženami;
- F. vzhledem k tomu, že podle agentury FRA a institutu EIGE se 17,2 % žen v EU setkala se sexuálním násilím, včetně znásilnění a dalších nežádoucích sexuálních aktů, a každá dvacátá žena byla od svých 15 let znásilněna za použití síly⁸; vzhledem k tomu, že podle agentury FRA se násilí vůči LGBTIQ+ osobám v posledních letech zvýšilo, přičemž transsexuální ženy jsou neúměrně vystaveny fyzickému a sexuálnímu násilí; vzhledem k tomu, že osoby LGBTIQ+ jsou rovněž vystaveny sexuálnímu násilí kvůli svému pohlaví, genderové identitě, vyjádření pohlavní identity a pohlavním znakům; vzhledem k tomu, že roční náklady vzniklé v souvislosti s genderově podmíněným násilím se v EU odhadují na 366 miliard EUR;
- G. vzhledem k tomu, že přeshraniční rozměr trestného činu znásilnění vytváří zvláštní potřebu bojovat proti znásilnění na společném základě v rámci EU s cílem zajistit jednotnější ochranu a rovný přístup ke spravedlnosti pro oběti ve všech členských státech, a to s ohledem na několik klíčových prvků: nutnost zajistit minimální úroveň ochrany pro všechny ženy ve všech členských státech,

⁸ FRA a EIGE, Násilí na ženách: Průzkum napříč EU – Stručně o výsledcích, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2014, s. 20.

nutnost zajistit minimální úroveň ochrany při uplatňování svobody pohybu v celé Unii ze strany žen, protože neexistence harmonizované definice znásilnění ohrožuje právní jistotu obětí a přístup ke spravedlnosti, a může tak představovat překážku pro volný pohyb, a nutnost a povinnost sladit právo EU s mezinárodními normami, jako je Istanbulská úmluva, která požaduje klasifikaci znásilnění jako trestného činu na základě absence souhlasu;

- H. vzhledem k tomu, že stávající právní prostředí v EU je i nadále roztržité, přičemž existují různé soudní výklady a rozdílné definice znásilnění, které ne vždy odrážejí mezinárodní normy v oblasti lidských práv nebo požadavky Istanbulské úmluvy týkající se souhlasu; vzhledem k tomu, že neexistence harmonizovaných právních definic ve všech členských státech oslabuje práva obětí, brání přeshraniční spolupráci a přispívá k beztrestnosti pachatelů a nedostatečné informovanosti o tom, co představuje akt sexuálního násilí; zatímco několik členských států stále definuje znásilnění na základě použití síly nebo hrozby, čímž mnoho obětí vylučuje z právní ochrany; vzhledem k tomu, že to podtrhuje naléhavou potřebu celounijní definice znásilnění založené na absenci souhlasu; vzhledem k tomu, že zavedení společné právní definice znásilnění založené na absenci souhlasu by pomohlo zlepšit policejní a soudní spolupráci a posílilo by shromažďování a srovnatelnost údajů o znásilnění v EU;
- I. vzhledem k tomu, že všechny členské státy podepsaly Istanbulskou úmluvu, ale pět ji zatím neratifikovalo⁹; vzhledem k tomu, že pouze dva z nich nedávno reformovaly svou legislativu tak, aby měl souhlas zásadní význam při definování trestného činu znásilnění¹⁰; vzhledem k tomu, že od vstupu Istanbulské úmluvy v platnost 16 členských států změnilo své zákony tak, aby do nich byl začleněn nebo výslovněji vyjádřen pojem souhlasu jako znak skutkové podstaty trestného činu znásilnění; vzhledem k tomu, že EU přistoupila k úmluvě v roce 2023, pokud jde o oblasti spadající do její výlučné pravomoci; vzhledem k tomu, že ustanovení Istanbulské úmluvy o definici znásilnění na základě absence souhlasu bylo bodem obratu v právní reformě, neboť znamenalo posun od tradičního přístupu, kdy definice znásilnění předpokládá násilí; vzhledem k tomu, že ve své zprávě o základních právech – 2025 agentura FRA konstatuje, že členské státy, které ratifikovaly Istanbulskou úmluvu, by měly sexuální násilí považovat za trestný čin, přičemž by měly používat definice znásilnění a jiných forem sexuálního násilí založené na absenci souhlasu,
- J. vzhledem k tomu, že ESLP sehrál klíčovou úlohu při utváření moderního chápání znásilnění podle práva v oblasti lidských práv, zejména prostřednictvím svého přelomového rozsudku ve věci M.C.

⁹ Bulharsko, Česko, Litva, Maďarsko a Slovensko.

¹⁰ Bulharsko a Česko.

proti Bulharsku z roku 2003, v němž stanovil pozitivní povinnost států přijmout ustanovení trestního práva k účinnému vyšetřování a stíhání znásilnění, konstatoval, že požadavek na prokázání fyzického odporu oběti může vést k tomu, že určité typy znásilnění zůstanou nepotrestány, a nechrání sexuální autonomii, jak vyžadují články 3 a 8 EÚLP, a rozhodl, že tyto články vyžadují postih a účinné stíhání jakéhokoli sexuálního aktu bez souhlasu, a to i bez fyzického odporu; vzhledem k tomu, že v pozdějších rozsudcích, například ve věci J.L. proti Itálii (2021) a ve věci X. proti Kypru (2025)¹¹, ESLP odsoudil používání argumentů a stereotypů obviňujících oběti v soudních řízeních a konstatoval, že takové praktiky jsou porušením práva na respektování soukromého života podle článku 8 EÚLP, udržují předsudky a brání obětem sexuálního násilí v přístupu ke spravedlnosti; vzhledem k tomu, že ESLP ve svém rozsudku ve věci H.W. proti Francii¹² konstatoval, že jakýkoli sexuální akt bez souhlasu představuje formu sexuálního násilí; vzhledem k tomu, že ESLP ve svém rozsudku ve věci L. a další proti Francii¹³ vyložil články 3 a 8 EÚLP tak, že vyžadují, aby strany EÚLP měly trestní systémy způsobilé potrestat nekonsenzuální sexuální akty;

- K. vzhledem k tomu, že v Příručce OSN pro právní předpisy týkající se násilí páchaného na ženách se uvádí, že legislativa musí rovněž stanovovat přitěžující okolnosti, mezi něž patří například věk oběti, vztah mezi obětí a pachatelem, použití fyzického násilí nebo pohrůžka fyzickým násilím, přítomnost více pachatelů a závažné fyzické nebo psychické následky útoku na oběť; vzhledem k tomu, že příručka dále stanoví, že legislativa by měla specificky klasifikovat sexuální napadení v rámci vztahu (tj. „manželské znásilnění“) jako trestné, a to buď tím, že ustanovení o sexuálním napadení se použijí „bez ohledu na povahu vztahu“ mezi pachatelem a stěžovatelem; nebo stanovením, že „podle práva žádný manželský nebo jiný vztah nepředstavuje obranu proti obvinění ze sexuálního útoku“;
- L. vzhledem k tomu, že dne 16. září 2021 přijal Parlament usnesení, kterým označil genderově podmíněné násilí za novou oblast trestné činnosti uvedenou v čl. 83 odst. 1 SFEU; vzhledem k tomu, že v tomto usnesení vyzval členské státy, aby změnilly definici „znásilnění“ ve svém vnitrostátním právu, tak aby vycházela z absence souhlasu, a zdůraznil, že genderově podmíněné násilí je závažným porušením lidských práv a důstojnosti a že znásilnění je formou genderově podmíněného násilí;

¹¹ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. února 2025, X proti Kypru, stížnost č. 40733/22.

¹² Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. ledna 2025, H.W. proti Francii, stížnost č. 13805/21.

¹³ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 24. dubna 2025, L. a další proti Francii, stížnosti č. 46949/21, 24989/22 a 39759/22.

- M. vzhledem k tomu, že článek 83 SFEU by měl být použitelný jako právní základ pro legislativní návrhy týkající se trestného činu znásilnění, protože znásilnění je mimořádně závažný trestný čin s přeshraničním rozměrem a spadá do oblasti trestné činnosti „sexuálního vykořisťování žen a dětí“;
- N. vzhledem k tomu, že pojem „sexuální vykořisťování“ v čl. 83 odst. 1 SFEU není omezen pouze na obchod s lidmi, neboť takový úzký výklad by neprávem omezil „obchod s lidmi a sexuální vykořisťování žen a dětí“ na trestné činy obchodu s lidmi; vzhledem k tomu, že znění a legislativní praxe, včetně směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání dětí¹⁴, ukazují, že „sexuální vykořisťování“ zahrnuje širší škálu trestných činů, včetně pohlavního zneužívání; vzhledem k tomu, že sexuální vykořisťování běžně označuje neoprávněné zneužití jiné osoby k sexuálnímu prospěchu, které zahrnuje zranitelnost oběti, jež je ústředním znakem trestného činu znásilnění;
- O. vzhledem k tomu, že článek 36 Istanbulské úmluvy ukládá trestnost všech aktů sexuální povahy vykonaných přes nesouhlas a stanoví, že „souhlas musí být dán dobrovolně jakožto výsledek svobodné vůle dané osoby posuzované v kontextu stávajících okolností“; vzhledem k tomu, že tato zásada je v souladu s rozsudky ESLP a s vnitrostátní judikaturou;
- P. vzhledem k tomu, že souhlas je dobrovolným svolením s určitou sexuální aktivitou, které lze kdykoli odvolat;
- Q. vzhledem k tomu, že mnoho členských států¹⁵ a řada dalších evropských zemí¹⁶ již zavedly do svých trestních zákoníků definice znásilnění založené na absenci souhlasu, což vedlo k účinnější prevenci, hlášení a stíhání trestných činů pohlavního zneužívání a zvýšilo informovanost veřejnosti;
- R. vzhledem k tomu, že postoj a mandát Parlamentu ke směrnici o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí důrazně podporuje zahrnutí definice trestného činu znásilnění na základě absence souhlasu do jejího znění, jak je uvedeno v návrhu Komise; vzhledem k tomu, že Rada bohužel zastávala názor, že by do této směrnice neměla být zahrnuta klasifikace znásilnění jako trestného činu;

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV (Úř. věst. L 335, 17.12.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj>).

¹⁵ Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.

¹⁶ Černá Hora, Island, Norsko, Spojené království a Ukrajina.

- S. vzhledem k tomu, že návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, který předložila Komise, obsahoval návrh na klasifikaci znásilnění jako trestného činu na základě uznání toho, že „sexuální vykořisťování žen“ zahrnuje znásilnění; vzhledem k tomu, že tento výklad je v souladu se závazkem prosazovat rovnost žen a mužů vyjádřeným ve Smlouvách; vzhledem k tomu, že čl. 83 odst. 1 SFEU je vhodným právním základem pro stanovení minimálních pravidel EU pro definici znásilnění;
- T. vzhledem k tomu, že oběti znásilnění jsou často dotazovány na to, zda se sexuálnímu napadení bránily, přičemž pachatelé tvrdí, že oběti nekladly odpor, což dokazuje jejich pasivní souhlas; vzhledem k tomu, že podle švédské studie 70 % obětí sexuálního násilí uvedlo výrazné ustrnutí vlivem šoku, známé také jako „zamrznutí“; vzhledem k tomu, že nejčastější reakcí obětí znásilnění je reakce známá jako „ustrnutí ze strachu“ (nebo zamrznutí), nikoli aktivní fyzický odpor vůči pachateli; vzhledem k tomu, že absence odporu neboli „zamrznutí“ je běžnou mimovolní reakcí a reflexní odpovědí na ohrožení a může vést k nehybnosti (strnulé držení těla, ztráta svalového tonusu, neschopnost vědomé akce), disociaci, kdy je vědomí člověka odděleno od rušivých a bolestivých pocitů a emocí vznikajících v jeho těle, jakož i ke ztrátě kontroly nad svým jednáním; vzhledem k tomu, že tuto skutečnost nelze ignorovat, aby se zajistilo, že oběti znásilnění budou mít přístup ke spravedlnosti, a vytvořilo se právní a společenské prostředí, v němž znásilnění již nebude tolerováno;
- U. vzhledem k tomu, že faktory, jako je nátlak, síla, hrozby, finanční a psychická závislost, fyzický nebo psychický stav, např. ustrnutí, zamrznutí, překvapení, pocit strachu, zastrašování, bezvědomí, intoxikace, podání toxických látek za účelem zneužití, spánek, nemoc, tělesné zranění, postižení nebo jiné okolnosti či jiná situace zvláštní zranitelnosti nebo strukturální a intersekcionalní diskriminace, mohou vytvářet zranitelnost a nebezpečí a mohou bránit svobodnému projevu souhlasu, který je v případech znásilnění klíčový;
- V. vzhledem k tomu, že trauma ze sexuálního útoku může ovlivnit fungování paměti, což vede k roztržitým nebo chybějícím vzpomínkám na události a ke zkreslení časové posloupnosti, takže je obtížné si vzpomenout, v jakém pořadí se události odehrály; vzhledem k tomu, že trauma ze znásilnění je spojeno s posttraumatickou stresovou poruchou a dalšími závažnými psychickými příznaky, mimo jiné sníženou koncentrací, úzkostí, panickými atakami, závažnou depresí, flashbacky a nočními můrami;
- W. vzhledem k tomu, že spoléhání se na hmotné důkazy odporu, hrozeb nebo násilí upevňuje škodlivé mýty o znásilnění a stereotypy o tom, jak se oběti mají chovat, což přispívá k sekundární viktimizaci, zejména v případech, kdy oběti neodpovídají sociálně konstruovaným

očekáváním traumatu, odporu nebo viditelné újmy; vzhledem k tomu, že tyto praktiky přispívají k nedůvěře v donucovací a soudní systémy, což následně vede k nízké míře oznamování ze strany obětí a beztrestnosti pachatelů;

- X. vzhledem k tomu, že sexuální autonomie a tělesná integrita jsou nedotknutelnými právy a že účelem legislativy týkající se znásilnění založené na absenci souhlasu je posílit jejich ochranu; vzhledem k tomu, že přechod k modelu práva týkajícího se znásilnění definovaného absencí souhlasu je zásadní pro uznání toho, že sexuální autonomie a integrita mohou být porušeny i v situacích, kdy nedochází k fyzickému násilí, například pokud dochází k nátlaku nebo zneužití moci;
- Y. vzhledem k tomu, že cílem zdůrazňování významu sexuální autonomie je podporovat rovnost žen a mužů, a zejména naplňování práv žen a dívek; vzhledem k tomu, že právní úprava znásilnění založená na absenci souhlasu zdůrazňuje zejména právo žen rozhodovat o sobě a svém těle;
- Z. vzhledem k tomu, že souhlas by měl být ústředním prvkem legislativy týkající se znásilnění; vzhledem k tomu, že právní úprava znásilnění založená na absenci souhlasu je nezbytná pro účinnější pokrytí situací, kdy je sexuální akt zahájen tak náhle, že oběť nemá možnost vyjádřit svou vůli nebo se bránit před zahájením aktu; vzhledem k tomu, že legislativa týkající se znásilnění založená na absenci souhlasu je rovněž nezbytná pro lepší řešení situací, kdy oběť není schopna se proti činu postavit ze strachu;
- AA. vzhledem k tomu, že z důkazů vyplývá, že většina znásilnění je spáchána známými nebo intimními partnery a dochází k nim v uzavřených prostorách, avšak oběti takových případů se v systému trestního soudnictví často setkávají s podezíráním a nedůvěrou, zejména v jurisdikcích, kde stále platí zastaralé požadavky na dokazování a přetrvávají mýty, že znásilnění obvykle páchají cizí lidé na veřejných místech a že oběti znásilnění vyprovokovaly nebo si je vymyslely; vzhledem k tomu, že tyto mýty jsou dále umocňovány nepřiměřeným zobrazováním v médiích, veřejným diskurzem a nedostatečnou informovaností veřejnosti;
- AB. vzhledem k tomu, že obecně přijímané mýty a přesvědčení o znásilnění a sexuálním napadení škodí definici znásilnění a dále ohrožují blaho obětí, jejich ochotu znásilnění oznámit, ochranu před sekundární viktimizací a brání trestnímu stíhání a přístupu ke spravedlnosti; vzhledem k tomu, že tato přijímaná přesvědčení a mýty jsou jedním z faktorů, které přispívají k udržení beztrestnosti znásilnění a brání vypracování příslušné legislativy;
- AC. vzhledem k tomu, že rozsah sexuálního násilí je stále velmi podceňován a zlehčován, neboť naprostá většina sexuálních

trestných činů zůstává neodhalena; vzhledem k tomu, že mnoho nahlášených znásilnění není nikdy stíháno a že velká většina stíhání kvůli znásilnění neskončí odsouzením; vzhledem k tomu, že to prohlubuje nedůvěru žen v systém, vede k nízké míře hlášení a udržuje kulturu beztrestnosti, což vede k normalizaci sexuálního násilí, včetně znásilnění; vzhledem k tomu, že rozšířená beztrestnost znásilnění přispívá k převládajícímu souboru přesvědčení a sociálních norem, které podněcují mužskou sexuální agresi a podporují násilí páchané na ženách, a vytváří prostředí, v němž je sexuální násilí normalizováno a ospravedlněno přetrvávajícími genderovými nerovnostmi a škodlivými postoji k pohlaví a sexualitě; vzhledem k tomu, že je nepřijatelné, aby spáchání znásilnění bez fyzického násilí nemělo žádné důsledky; vzhledem k tomu, že důsledné stíhání všech forem znásilnění je nezbytné pro udržení důvěry veřejnosti v justiční systémy a je klíčovým prvkem prevence sexuálního násilí; vzhledem k tomu, že právní úprava týkající se znásilnění založená na absenci souhlasu je zásadní pro reflexi a změnu postojů k sexuálním trestným činům i pro zvýšení informovanosti v celé EU, a tím i pro snížení počtu sexuálních trestných činů; vzhledem k tomu, že legislativa založená na absenci souhlasu může vyvolat změnu paradigmatu směrem k nutnosti usilovat o souhlas namísto pouhého nevyjádření jasného nesouhlasu se sexuálním aktem;

- AD. vzhledem k tomu, že vysvětlující zpráva k Istanbulské úmluvě ohledně čl. 36 odst. 2 úmluvy upřesňuje, že trestní stíhání sexuálního násilí, včetně znásilnění „bude vyžadovat posouzení důkazů s ohledem na kontext, aby bylo možné v každém jednotlivém případě určit, zda oběť dala k vykonanému sexuálnímu aktu svobodný souhlas. Takové posouzení musí zohledňovat širokou škálu reakcí obětí na sexuální násilí a znásilnění a nesmí vycházet z předpokladů typického chování v takových situacích. Stejně tak je důležité zajistit, aby výklad legislativy týkající se znásilnění a stíhání případů znásilnění nebyly ovlivněny genderovými stereotypy a mýty o mužské a ženské sexualitě“;
- AE. vzhledem k tomu, že Výbor OSN pro odstranění diskriminace žen ve svém sdělení č. 34/2011 naléhavě vyzývá státy, aby revidovaly právní úpravu týkající se znásilnění a odstranily požadavky týkající se násilí nebo důkazu penetrace a zavedly absenci souhlasu jako klíčový prvek trestného činu, a ve svém obecném doporučení č. 35 (2017) naléhavě vyzývá státy, aby uznaly genderově podmíněné násilí jako formu diskriminace a přijaly právní reformy, které zajistí odstranění tohoto násilí, včetně klasifikace sexuálních aktů bez souhlasu jako trestných činů a podpory přístupu ke spravedlnosti a službám pro všechny ženy a dívky, zejména ty, které čelí formám intersekcionální diskriminace;
- AF. vzhledem k tomu, že genderová rovnost a nediskriminace jsou základními hodnotami EU, základními právy, klíčovými zásadami evropského pilíře sociálních práv a nezbytnými podmínkami pokroku;

vzhledem k tomu, že diskriminace na základě pohlaví, genderu a jiných důvodů je zakázána podle článku 21 Listiny základních práv Evropské unie;

- AG. vzhledem k tomu, že intersekcionalní přístup je důležitou hlavní zásadou zakotvenou v právu EU; vzhledem k tomu, že ženy čelí různým vzájemně se prolínajícím nerovnostem a diskriminaci, včetně těch, které souvisejí s jejich rasou, etnickým nebo sociálním původem, sexuální orientací, genderovou identitou a jejím vyjádřením, náboženským vyznáním nebo přesvědčením, postavením rezidenta nebo postižením; vzhledem k tomu, že genderově podmíněné sexuální násilí je jednou z nejvýznamnějších problémů v souvislosti s rovností žen a mužů a skutečného pokroku v této oblasti lze dosáhnout pouze uplatňováním intersekcionalního přístupu; vzhledem k tomu, že uplatňování intersekcionalního přístupu umožňuje řešit strukturální překážky rovnosti žen a mužů, shromáždit důkazy pro vytvoření referenčních hodnot a vytyčit cestu ke strategickým a účinným opatřením k potírání systémové diskriminace, vyloučení a sociálních nerovností;
- AH. vzhledem ke strukturální povaze genderové nerovnosti a genderově podmíněného násilí může být souhlas udělen pod nátlakem nebo společenským tlakem, což zdůrazňuje potřebu přístupu, který zahrnuje nejen autonomii jednotlivce, ale také dynamiku společenské moci, genderové normy a nerovnoměrné rozdělení pravomocí mezi muži a ženami;
- AI. vzhledem k tomu, že genderově podmíněné násilí, včetně sexuálního násilí, je jak příčinou, tak důsledkem strukturálních nerovností a mocenských asymetrií zakořeněných v genderových stereotypech a sociálních normách; vzhledem k tomu, že řešení tohoto násilí vyžaduje zpochybnění těchto norem a provedení komplexních právních, sociálních a vzdělávacích reforem;
- AJ. vzhledem k tomu, že hluboce zakořeněné genderové stereotypy ohledně sexuality a morálky žen přispívají k převládajícímu souboru přesvědčení a sociálních norem, které podněcují mužskou sexuální agresi, podporují násilí páchané na ženách, a vytváří prostředí, v němž je sexuální násilí normalizováno a ospravedlněno prostřednictvím přetrvávajících genderových nerovností a škodlivých postojů k pohlaví a sexualitě; vzhledem k tomu, že to vede ke stigmatizaci a diskriminačnímu zacházení s některými ženami a dalšími osobami, které porušují rodově podmíněné sociální a sexuální normy nebo se neztotožňují s genderovými rolemi;
- AK. vzhledem k tomu, že k znásilnění, včetně prvků, které mu mohou předcházet, jako je grooming a kybernetické podvody, může docházet v přeshraničním kontextu; vzhledem k tomu, že k násilí na ženách a dívkách dochází v online i offline prostoru a že zahrnuje sexuální násilí podporované technologiemi, obtěžování, nedobrovolné

sdílení intimních snímků a nátlakovou kontrolu; vzhledem k tomu, že tyto formy zneužívání se neúměrně dotýkají žen a marginalizovaných skupin a v mnoha vnitrostátních rámcích nejsou dostatečně řešeny;

- AL. vzhledem k tomu, že oběti znásilnění potřebují okamžitou, multidisciplinární, dostupnou a komplexní lékařskou péči, včetně klinického managementu znásilnění, péče o sexuální a reprodukční zdraví, včetně nouzové antikoncepce, postexpoziční profylaxe, léčby pohlavně přenosných infekcí a přístupu k bezpečnému a legálnímu potratu, a podporu při traumatu, a musí mít také možnost dlouhodobé podpory, včetně psychologického poradenství; vzhledem k tomu, že v některých členských státech není zajištěn přístup k některým základním zdravotním službám;
- AM. vzhledem k tomu, že kultura znásilnění je definována jako strukturální a rozšířený systém postojů, chování, hodnot a sociálních norem, které normalizují a zlehčují sexuální násilí, podkopávají souhlas, udržují mýty o znásilnění a podporují společenskou normalizaci tohoto násilí;
- AN. vzhledem k tomu, že vysoký výskyt sekundární viktimizace ukazuje na hluboké selhání nejen justičních systémů, ale také zastaralých zákonů, které nejsou založeny na souhlasu, pokud jde o poskytování přístupu ke spravedlnosti obětem¹⁷, o čemž svědčí nízká míra oznamování ze strany obětí, nedostatečná pomoc v souladu s jejich potřebami, omezená dostupnost přístupných postupů a nízká míra odsouzení v případech znásilnění, což poukazuje na systematické nedostatky ve způsobu, jakým donucovací orgány a soudní systémy řeší případy znásilnění, což následně vede k rozšířenému společenskému pocitu beztrestnosti za trestný čin znásilnění a představuje závažné narušení rovnosti žen a mužů;
- AO. vzhledem k tomu, že sekundární viktimizací je situace, kdy oběti utrpí další újmu nikoliv v přímém důsledku trestného činu znásilnění, ale v důsledku způsobu, jakým s nimi instituce a další osoby jednají; vzhledem k tomu, že sekundární viktimizace je způsobena opakovaným vystavením oběti pachateli, necitlivým zacházením, jako je opakovaný výslech o stejných skutečnostech, postojem obviňujícím oběť, používáním nevhodných výrazů nebo necitlivých poznámek ze strany osob, které přicházejí do styku s obětí, lékařskými zákroky a soudními řízeními, včetně jejich délky, a dalšími institucionálními postupy; vzhledem k tomu, že sekundární viktimizace podkopává práva obětí, brání jim v přístupu ke spravedlnosti a udržuje jejich trauma, včetně posttraumatické stresové poruchy, deprese a úzkosti, a brání tak jejich zotavení;

¹⁷ Rada Evropy, *Case of L. and Others v. France: criminal-law system inadequate for the punishment of all non-consensual sexual acts, exposing rape victim to secondary victimisation*, zpravodajský článek, 24. dubna 2025.

- AP. vzhledem k tomu, že traumatizující povaha znásilnění a jeho dlouhodobý dopad na fyzické a psychické zdraví, bezpečnost, tělesnou integritu, blaho a společenský život obětí vyžaduje koordinovanou reakci vyškolených a specializovaných zaměstnanců zejména v případě donucovacích orgánů a soudnictví, která zohlední genderové aspekty a trauma, aby se zabránilo sekundární viktimizaci; vzhledem k tomu, že odborná příprava pracovníků v oblasti práva a jeho prosazování je v některých členských státech stále nejednotná a nedostatečná; vzhledem k tomu, že účinné uplatňování definic znásilnění založených na absenci souhlasu v právu je závislé na schopnosti policistů, státních zástupců a soudních orgánů správně vykládat a uplatňovat tato ustanovení, a zajistit tak, aby se důraz kladl na absenci svobodného souhlasu a nikoli na důkazy odporu nebo fyzického násilí; vzhledem k tomu, že přenesení důkazního břemene na oběti, pokud jde o prokázání absence souhlasu, posiluje škodlivé stereotypy o znásilnění;
- AQ. vzhledem k tomu, že komplexní sexuální a vztahová výchova založená na souhlasu je klíčová pro snížení misinformací a mýtů ohledně znásilnění a sexuality, řešení genderových norem a prevenci všech forem genderově podmíněného násilí včetně znásilnění; vzhledem k tomu, že zapojení mužů a chlapců do prosazování rovnosti žen a mužů, potírání škodlivých genderových stereotypů a nezdravých a škodlivých modelů maskulinity a zpochybňování pohledu na sex založeného na oprávnění je zásadním prvkem preventivního úsilí; vzhledem k tomu, že přechod na kulturu založenou na koncepci absence souhlasu je klíčem k zajištění prostředí vzájemného respektu a bezpečí, kde jsou středem zájmu zdravé sociální interakce; vzhledem k tomu, že poskytování komplexní výchovy v oblasti sexuality, souhlasu a vztahů zohledňující genderové aspekty a přiměřené věku je zásadním nástrojem prevence znásilnění a sexuálního násilí a řešení základních příčin;
- AR. vzhledem k tomu, že cíl udržitelného rozvoje č. 5 Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 vyzývá k dosažení genderové rovnosti a posílení postavení všech žen a dívek a cíl udržitelného rozvoje č. 16 k podpoře mírové a inkluzivní společnosti, přístupu ke spravedlnosti a účinných a odpovědných institucí;
- AS. vzhledem k tomu, že Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a zásada „nenechat nikoho pozadu“, a zejména cíle udržitelného rozvoje č. 3, 4, 5, 10 a 16, vyzývají k odstranění sexuálního násilí, dosažení rovnosti žen a mužů, přístupu ke spravedlnosti, inkluzivnímu vzdělávání v oblasti souhlasu a respektu a ochraně fyzické a duševní integrity všech osob,
- AT. vzhledem k tomu, že nedostatky členských států v řešení strukturálních a normativních faktorů a faktorů, které vedou k beztrestnosti pachatelů, jsou konfrontovány pochody, protesty a hnutími občanské společnosti, jako je hnutí #MeToo, která

prolamují mlčení o znásilnění a v některých členských státech jsou hnacím motorem legislativních změn; vzhledem k tomu, že k případům, které vyvolaly rozsáhlé protesty, patří případ „La Manada“ ve Španělsku a případ Gisèle Pelicotové ve Francii, které poukazují na nedostatečnost definic znásilnění, které jsou založeny na síle a nejsou zaměřeny na souhlas;

1. vyzývá Komisi, aby v souladu s článkem 36 Istanbulské úmluvy neprodleně navrhla právní předpis, který by stanovil definici znásilnění na úrovni EU založenou na požadavku svobodného, informovaného a odvolatelného souhlasu;
2. vyzývá členské státy, které stále používají definice znásilnění založené na předpokladu násilí, aby zahájily legislativní změny s cílem uvést tuto definici do souladu s nejnovějšími mezinárodními normami a aby poskytovaly nezbytnou a dostatečnou podporu a ochranu obětem znásilnění;
3. vítá skutečnost, že stále více členských států zavádí definice sexuálního násilí založené na souhlasu v souladu s článkem 36 Istanbulské úmluvy, a vyzývá Komisi, aby vybídla členské státy, které tak dosud neučinily, k ratifikaci Istanbulské úmluvy;
4. opakuje, že právní předpisy kriminalizující znásilnění na základě absence souhlasu jsou mezinárodním standardem v oblasti lidských práv stanoveným v Istanbulské úmluvě; připomíná, že členské státy jsou povinny dodržovat mezinárodní normy v oblasti lidských práv, a vyzývá je, aby šly ještě dále s cílem chránit a podporovat oběti znásilnění a vymýtit všechny projevy převládajícího komplexního souboru přesvědčení a sociálních norem, které podněcují sexuální agresi mužů a podporují násilí páchané na ženách, a vytvářejí tak prostředí, v němž je sexuální násilí normalizováno a ospravedlněno přetrvávajícími genderovými nerovnostmi a škodlivými postoji k pohlaví a sexualitě;
5. opakuje, že právní předpisy založené na absenci souhlasu jsou jediným vhodným a komplexním rámcem zohledňujícím trauma a založeným na důkazech, který umožňuje obětem znásilnění přístup ke spravedlnosti; konstatuje, že právní předpisy týkající se znásilnění na základě souhlasu mají pozitivní výsledky pro přístup obětí ke spravedlnosti, včetně vyšší míry oznámení a odsouzení, a přinášejí lepší vyhlídky na jejich zotavení a emocionální pohodu;
6. znovu vyzývá Komisi, aby na základě čl. 83 odst. 1 třetího pododstavce Smlouvy o fungování EU předložila návrh rozhodnutí Rady, v němž bude genderově podmíněné násilí označeno za novou oblast trestné činnosti EU, s cílem zajistit společný přístup umožňující účinně bojovat proti všem formám genderově podmíněného násilí, které je jedním z nejrozšířenějších porušování základních práv v EU;

7. zdůrazňuje, že pouze jasný, kladný, svobodný a jednoznačný projev souhlasu představuje platný souhlas, že mlčení, nedostatek verbálního či fyzického odporu nebo absenci „ne“ nelze vykládat jako souhlas a že předchozí souhlas, dřívější sexuální chování ani minulý či současný vztah s pachatelem, včetně rodinného nebo jiného partnerského statusu, neznamenají pokračující nebo budoucí souhlas s jakýmkoli sexuálními akty; zdůrazňuje, že souhlas lze kdykoli před daným aktem a během daného aktu odvolat; konstatuje, že souhlas může být vyjádřen jakýmkoli způsobem, pokud je dán dobrovolně na základě svobodné vůle dané osoby a je posuzován v kontextu souvisejících okolností v souladu s článkem 36 Istanbulské úmluvy;
8. zdůrazňuje, že souhlas musí být posuzován v kontextu souvisejících okolností, přičemž si uvědomuje, že souhlas nelze udělit v případě existence násilí, hrozby, překvapení, lsti, zneužití moci, včetně kontroly, nátlaku, fyzického nebo duševního stavu, jako je strach, zastrašování, bezvědomí, strnutí způsobeného strachem nebo traumatem, intoxikace, podání toxických látek za účelem zneužití, spánku, nemoci, tělesného zranění, postižení nebo jinak obzvláště zranitelné situace, nebo věku; uvědomuje si, že tyto stavy mohou zabránit schopnosti poskytnout dobrovolný a informovaný souhlas;
9. zdůrazňuje, že je důležité rozpoznat reakce na trauma, jako je tonická nehybnost nebo reakce „strnutí“, nedobrovolná neurobiologická reakce na strach nebo ohrožení, která může vést k dočasnému ochrnutí a nehybnosti a ztrátě schopnosti hovořit, a reakce „plachosti“, která je strategií přežití vzniklou pod nátlakem a která spočívá v uklidnění pachatele ve snaze vyhnout se eskalaci nebo ublížení; zdůrazňuje, že k takovým reakcím na trauma dochází během znásilnění a sexuálního násilí, a proto se musí odrazit v právních předpisech a soudní praxi, s cílem zajistit přístup zohledňující prožité trauma a zaměřený na oběti, a z právního hlediska tak uznat, že absence odporu neznamená souhlas;
10. vyzývá Komisi a členské státy, aby ve všech příslušných politikách uplatňovaly průřezový přístup zaměřený na oběti s cílem zajistit přístup ke spravedlnosti a dosáhnout genderové rovnosti, a aby si uvědomily, že genderově podmíněné násilí a diskriminaci, včetně sexuálního násilí, jako je znásilnění, často zhoršují další faktory, například diskriminace a genderové stereotypy, a že vzájemné prolínání těchto faktorů vytváří mnohočetné a jedinečné formy diskriminace, které vyžadují cílená a kontextově specifická opatření, mimo jiné právní předpisy, k zajištění rovné ochrany a podpory pro všechny oběti;
11. zdůrazňuje, že právní předpisy týkající se znásilnění na základě souhlasu musí platit i v digitálním a virtuálním prostředí, kde může docházet k sexuálním aktům bez souhlasu, jako je simulované znásilnění nebo vynucená sexuální interakce; zdůrazňuje, že tyto činy

mohou mít pro oběti vážné psychické následky, a proto musí být právně uznány a odpovídajícím způsobem stíhány;

12. vyzývá členské státy, aby zajistily, že oběti znásilnění budou mít tak dlouho, jak je potřeba, plný přístup k okamžité, komplexní, bezpečné, důvěrné a specializované zdravotní péči a zdravotnickým službám, jako je klinický management znásilnění a zajištění sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, včetně nouzové antikoncepce, postexpoziční profylaxe, léčby pohlavně přenosných infekcí a přístupu k bezpečnému a legálnímu potratu, což by mělo být doplněno přístupem k dlouhodobé péči o trauma, psychologické a psychosociální podpoře a vhodným následným službám pro podporu zotavení; připomíná, že tyto služby jsou pro oběti velmi důležité a že mají velký význam pro zajištění co nejlepších zdravotních výsledků a pomáhají obětem získat zpět pocit tělesné autonomie;
13. vyzývá Komisi, aby zajistila, že členské státy budou dodržovat článek 26 směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí, pokud jde o poskytování odborné podpory obětem sexuálního násilí přizpůsobené jejich specifickým potřebám, bezplatné a v dostatečném geografickém rozložení a kapacitě; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny oběti sexuálního násilí měly přístup ke zdrojům, jako jsou 24hodinová krizová centra, kde mohou získat lékařskou péči, psychologickou podporu a právní poradenství, aniž by musely podat formální oznámení; dále vyzývá členské státy, aby zajistily, že oběti budou mít přístup k právní podpoře;
14. podporuje neustálou výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy s cílem podpořit harmonizaci standardů zacházení a zajistit konzistentní, kvalifikovanou a kvalitní podporu a zacházení s oběťmi sexuálního násilí v celé EU;
15. důrazně vyzývá k tomu, aby v rámci všech fází procesu nápravy byly k dispozici veřejné služby, zejména pokud jde o poskytování základní psychologické a právní podpory a pomoci při hledání zaměstnání; vyzývá členské státy, aby dodržovaly Istanburskou úmluvu tím, že zajistí ochranná a podpůrná opatření pro oběti se zaměřením na lidská práva a bezpečnost osob, čímž se zabrání sekundární viktimizaci;
16. vyzývá členské státy, aby zajistily, že odborníci, kteří pravděpodobně přijdou do styku s oběťmi znásilnění, včetně příslušníků donucovacích orgánů, pracovníků soudního lékařství, soudních zaměstnanců, soudců a státních zástupců, právníků, zdravotnických pracovníků, zaměstnanců sociálních služeb, pedagogických a dalších příslušných pracovníků a odborníků v první linii, absolvují povinnou, pravidelnou, vhodnou, účinnou a přizpůsobenou odbornou přípravu; zdůrazňuje, že tato odborná příprava by měla být zaměřena na předcházení sekundární viktimizaci obětí s cílem zabránit škodlivým

genderovým stereotypům a identifikovat je, odstranit chování a postoje obviňující oběti a zacházet s oběťmi ohleduplně s ohledem na prožité trauma, pohlaví, dětský věk a zdravotní postižení v souladu s článkem 36 směrnice (EU) 2024/1385 a aniž by byla dotčena nezávislost soudnictví a rozdíly v organizaci soudnictví v celé EU; vyzývá Komisi, aby rozšířila vzdělávací programy podporované EU v souladu s osvědčenými soudními postupy, a vyzývá členské státy, aby zajistily, že služby v první linii budou mít dostatečnou kapacitu a zdroje k zajištění účinné reakce na potřeby obětí, tím, že pro všechny právníky a pracovníky donucovacích orgánů, kteří přicházejí do styku s oběťmi znásilnění, zavedou povinnou odbornou přípravu;

17. vyzývá členské státy, aby zajistily, že příslušní zdravotničtí pracovníci, včetně pediatriů, gynekologů, porodníků, porodních asistentek a pracovníků psychologické podpory, absolvují cílenou odbornou přípravu, aby mohli průřezovým způsobem zjišťovat a řešit fyzické, psychické a sexuální následky znásilnění u obětí;
18. vyzývá členské státy, aby posílily spolupráci mezi orgány činnými v trestním řízení, soudními orgány, občanskou společností, komunitními organizacemi, institutem EIGE a dalšími příslušnými specializovanými subjekty při přípravě školení týkajících se zejména škodlivých genderových stereotypů, diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma nebo více skupinám a mylných představ, mýtů a stereotypů o znásilnění, které nadále brání uplatňování právních předpisů týkajících se znásilnění definovaného absencí souhlasu; zdůrazňuje, že policisté a soudci s širší znalostí a dovedností pochopit a respektovat všechny oběti sexuálního násilí, přispívají ke snížení nedostatečného oznamování a minimalizují opětovnou viktimizaci a zároveň vytvářejí bezpečnější prostředí pro oběti; dále vyzývá členské státy, aby zajistily, že odborná příprava soudců a právníků a pracovníků donucovacích orgánů bude v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv a judikaturou týkající se znásilnění;
19. vyzývá členské státy, aby po konzultaci s organizacemi občanské společnosti a odbornými službami pro ženy vypracovaly a vydaly specializované pokyny zohledňující genderové aspekty pro orgány, včetně soudců, kteří se podílejí na trestním a případně občanskoprávním řízení v souvislosti s trestným činem znásilnění; zdůrazňuje, že tyto pokyny musí obsahovat návod, jak zacházet s oběťmi s ohledem na utrpěné trauma a genderové aspekty, identifikovat genderové stereotypy a zabránit jim a zajistit, aby oběti, mimo jiné ty, které zažívají diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma nebo více skupinám, byly respektovány a chráněny před sekundární viktimizací a opětovnou viktimizací; dále zdůrazňuje, že tyto pokyny musí obsahovat návod, jak oběti odkázat na specializované podpůrné služby, včetně lékařských služeb, s cílem zajistit, aby se jim dostalo vhodného zacházení; vyzývá k tomu, aby

tyto pokyny byly pravidelně přezkoumávány a aktualizovány ve spolupráci s organizacemi občanské společnosti a odbornými službami pro ženy s cílem zajistit jejich účinnost a co nejlepší výsledky pro oběti, jakož i ukončit systémové a strukturální nedostatky, které podporují společenský smysl pro beztrestnost znásilnění a umožňují pachatelům sexuálního násilí zůstat nepotrestáni;

20. konstatuje, že legislativní reforma musí být doplněna vzdělávacími opatřeními zaměřenými na podporu změny chování a zvýšení porozumění významu souhlasu v sexuálních vztazích; vyzývá Komisi, aby v roce 2026 předložila pokyny EU, dostupné ve všech 24 jazycích EU, pro komplexní a na souhlasu založenou výchovu v oblasti sexuality a vztahů zohledňující genderové aspekty a zaujímající průřezový přístup, která by se měla zaměřit na zpochybňování genderových stereotypů, zdůrazňovat strukturální povahu genderové nerovnosti a její přítomnost v sexualitě a vztazích, podporovat nenásilné chování a usilovat o konečné vymýcení genderově podmíněného násilí, včetně znásilnění, nerovnosti a diskriminace; dále vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala, jak členské státy tyto pokyny provádějí, a aby do konce stávajícího funkčního období zveřejnila jejich hodnocení; vyzývá proto členské státy, aby zajistily, že do vnitrostátních vzdělávacích osnov bude zařazena komplexní výchova v oblasti sexuality a vztahů přiměřená věku;
21. vyzdvihuje zásadní úlohu veřejných vzdělávacích kampaní a preventivních programů při řešení mýtů o znásilnění a podpoře kultury souhlasu, zejména mezi mladými lidmi, vzhledem k tomu, že pokračující absence sexuální výchovy podporuje misinformace a škodlivé stereotypy; vyzývá Komisi, aby po celé EU prováděla osvětové kampaně s cílem informovat veřejnost o souhlasu, vztazích, sexuální integritě a tělesné autonomii a potírat mýty o znásilnění; dále vyzývá Komisi, aby rozvíjela kampaně, které bojují proti antigenderovému obsahu a online propagandě nedobrovolného celibátu (tzv. „incel“), jež se zaměřují zejména na mladé muže, normalizují sexuální násilí a udržují škodlivé genderové stereotypy, které přispívají k rozšířenému komplexnímu souboru přesvědčení a sociálních norem, které podporují sexuální agresi mužů a násilí páchané na ženách, a vytvářejí tak prostředí, v němž je sexuální násilí normalizováno a ospravedlněno přetrvávajícími genderovými nerovnostmi a škodlivými postoji k pohlaví a sexualitě;
22. vyzývá Komisi, aby zajistila, že členské státy budou dodržovat článek 35 směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí tím, že přijmou a budou pravidelně provádět na důkazech založené vzdělávací iniciativy týkající se souhlasu, osvětové kampaně a opatření zaměřená na podporu změny chování a porozumění tak, aby byl souhlas uznáván jako svobodný, vzájemný a založený na zásadách tělesné autonomie a sexuální integrity; vyzývá Komisi, aby

pečlivě sledovala provádění této směrnice, a zejména jejího článku 35, členskými státy;

23. vyzývá členské státy, aby upravily své právní předpisy týkající se promlčecích lhůt u trestných činů znásilnění s ohledem na skutečnost, že absence souhlasu je ústředním prvkem těchto trestných činů a že mnoho obětí je schopno rozpoznat, pojmenovat nebo oznámit skutkovou podstatu až po značném časovém odstupu, často v důsledku traumatu, strachu, sociálního tlaku nebo neznalosti dynamiky souhlasu; zdůrazňuje proto, že je třeba prodloužit promlčecí lhůty, aby byl zaručen účinný přístup ke spravedlnosti v souladu se základními právy; připomíná, že Parlament nedávno vyzval členské státy, aby zajistily, že se na trestné činy uvedené v článcích 3 a 9 směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání dětí nebude vztahovat žádná promlčecí lhůta; zdůrazňuje, že příliš krátké promlčecí lhůty brání obětem v hledání spravedlnosti a oslabují jejich ochranu; vyzývá členské státy, aby se zabývaly základními příčinami nedostatečného hlášení a zajistily, aby promlčecí lhůty nebránily účinnému stíhání trestných činů znásilnění;
24. vyzývá členské státy, aby v souladu s vnitrostátním právem zajistily účinné odškodnění, včetně kompenzace, pro všechny oběti genderově podmíněného násilí, včetně sexuálního násilí; připomíná, že takové odškodnění by mělo být přiměřené, rychle prisuzované, celistvé a úměrné závažnosti utrpěné újmy a mělo by zohledňovat rizika diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám;
25. žádá, aby členské státy přijaly vhodná opatření, která zajistí, aby programy pro pachatele trestných činů byly k dispozici těm, kteří jsou doporučení nebo se sami doporučí i mimo systém trestního soudnictví, a aby byl k dispozici okamžitý přístup k podpoře, přičemž uznává úlohu těchto opatření při prevenci budoucího genderově podmíněného násilí, prolomení mlčení ohledně znásilnění, vymýcení převládajícího komplexu přesvědčení a sociálních norem, které podněcují mužskou sexuální agresi a podporují násilí páchané na ženách, což vytváří prostředí, v němž je sexuální násilí normalizováno a odůvodněno přetrvávajícími genderovými nerovnostmi a škodlivými postoji k pohlaví a sexualitě v naší společnosti;
26. důrazně podporuje občanskou společnost a oběti znásilnění v prolomení mlčení ohledně znásilnění; uvědomuje si, že tlak občanské společnosti a obětí znásilnění byl hlavní hnací silou při prosazování legislativních změn v členských státech; připomíná význam práva na poklidné shromažďování pro společenské změny a prosazování právních předpisů týkajících se znásilnění definovaného absencí souhlasu;
27. uznává klíčovou úlohu nevládních organizací a odborných služeb pro ženy, včetně středisek podpory pro ženy, azylových domů pro ženy, linek pomoci, krizových center pro oběti znásilnění, center pro

pomoc obětem sexuálního násilí a služeb primární prevence, při poskytování poradenství a podpory pro oběti; vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytly odpovídající finanční prostředky, které zajistí zachování a rozvoj těchto služeb; požaduje posílení podpory těchto organizací občanské společnosti a obhájců práv žen prostřednictvím zvýšené a účelově vázané finanční podpory v rozpočtu EU;

28. zdůrazňuje potřebu silných a udržitelných partnerství s občanskými organizacemi a obhájci ženských práv, zejména v zemích, kde je ohrožen občanský prostor a kde sílí odpor proti rovnosti žen a mužů a sexuálním a reprodukčním právům;
29. zdůrazňuje, že je důležité posílit provádění, prosazování a monitorování právních předpisů týkajících se sexuálního násilí a znásilnění, a vyzývá k vypracování celoevropských referenčních hodnot a ukazatelů pro hodnocení účinnosti a dopadu;
30. vyzdvihuje úlohu EU při posilování spolupráce s agenturami OSN, jako jsou agentura UN Women a Populační fond OSN, a mezinárodními partnery, včetně Rady Evropy, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, při prosazování rovnosti žen a mužů a boji proti sexuálnímu a genderově podmíněnému násilí v rámci Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030, Pekingské akční platformy a mezinárodní konference o populaci a rozvoji;
31. podporuje pokračující dialog a spolupráci mezi institucemi EU, členskými státy a občanskou společností při zajišťování toho, aby se sexuální násilí neřešilo pouze jako individuální čin, ale také jako projev širší genderové nerovnosti a strukturální diskriminace;
32. vyzývá členské státy, aby zajistily, že zavedené systémy sběru údajů o genderově podmíněném násilí budou zahrnovat sběr, vývoj, vypracovávání a šíření statistik o znásilnění, včetně rozčleněných údajů, mimo jiné podle pohlaví, věkové skupiny (dítě/dospělý), rasového a etnického původu oběti a pachatele, a podle vztahu mezi obětí a pachatelem; žádá, aby institut EIGE a agentura FRA podpořily proces monitorování a dále přispívaly ke sběru dat a výzkumu všech forem genderově podmíněného násilí, včetně znásilnění;
33. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.